

**Vyjádření školitele pana Mgr. Michala Zezuly k průběhu studia a disertační práci
„Vybrané problémy vrcholně středověké transformace moravsko-slezského pomezí (ve
světle archeologických pramenů)“**

Práce je předkládána v roce 2019 v Ústavu pro archeologii FF UK

Pan Mgr. Michal Zezula začal studovat obory čeština a historie na Slezské univerzitě v Opavě (1990–1993), přičemž studium historie dokončil v roce 1998 na Masarykově univerzitě v Brně. Zde započal v roce 1993 také studium archeologie, kterou absolvoval v roce 2002. Do kombinované formy doktorského studia oboru archeologie na FF UK, které nyní završuje, nastoupil roku 2011. V současnosti je ředitelem Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Ostravě, a externím vyučujícím na Slezské univerzitě v Opavě a na Ostravské univerzitě. Michal Zezula patří mezi tematicky vyhraněné a profesně vyzrálé pracovníky, je respektovaným odborníkem v oblasti archeologie středověku, zaměřeným na oblast moravsko-slezského pomezí a archeologii měst.

I. Hodnocení celého doktorského studia

Průběh studia pana Mgr. Michala Zezuly odpovídal jeho pracovnímu zaměření a roli v institucionální péči o archeologické dědictví v České republice. V letech 2011–2019 se Michal Zezula pravidelně účastnil domácích i zahraničních konferencí orientovaných na studium středověkých měst, kde spolu se svými kolegy prezentoval výsledky důležitých archeologických výzkumů v moravsko-slezském pomezí (*Forum urbes medii aevi; Archaeologia historica*; konference v Polsku). Zároveň je/byl koordinátorem a spoluřešitelem rozsáhlých badatelských i šířeji orientovaných projektů (aktuálně např. projekt Euroregion Silesia 2014–2020, *Kuchyně a kultura stolování na středověkých knížecích dvorech v Opavě a Ratiboři*; NAKI 2018–2022 *Archeologie z nebe. Analýza a prezentace fondů dálkového průzkumu v Čechách a na Moravě*; vnitřní grant MK ČR *Archeologie a Industriální dědictví*). Jako spolu/organizátor se rovněž podílel na konferencích (*FUMA*) a výstavách prezentujících výsledky archeologie středověku (nově např. *S knížaty u stolu*, Hradec nad Moravicí 2018). Michal Zezula vede záchranné výzkumy, zvláště v jádrech historických měst, s čímž souvisí všechna nezbytná agenda a průběžné zpracování rozsáhlých archeologických souborů (zvl. Holasovice, Karviná-Fryštát, Opava, Krnov, Frýdek, Velké Heraltice).

Širokým aktivitám Michala Zezuly odpovídá bohatá publikační činnost, jež zahrnuje mj. významný autorský podíl na několika monografiích a také redakční přípravu konferenčních sborníků nebo kolektivních monografií. Z nich lze upozornit na kolektivní monografie *S knížaty u stolu. Kuchyně a kultura stolování na vévodských dvorech v Opavě a Ratiboři* (2018); *Krnov. Historie, archeologie* (2015); *Kostel sv. Martina v Bohušově* (2013).

II. Celkové zhodnocení disertační práce

Předkládaná dizertační práce zhodnocuje dlouhodobý badatelský zájem a vlastní terénní výzkumy Michala Zezuly na Opavsku, navazuje na cenné výsledky staršího historického i archeologického bádání, přináší množství nových zjištění a významným způsobem posouvá znalosti o středověké minulosti tohoto území. V první kapitole autor představuje výsledky výzkumu Holasovic, raně středověkého regionálního centra. Na základě archeologických dat přináší nový a přesvědčivě zdůvodněný pohled na jeho podobu a fungování na konci piastovské a počátku přemyslovské éry (2. pol. 12.–1.pol. 13. století). Následně pozornost přenáší k sídelní transformaci a urbanizaci regionu, v němž vznikala vůbec první institucionální města na území ovládaném Přemyslovci. Středobodem textu jsou počátky rozvoje opavského městského organismu ve 13. století, jeho topografie, infrastruktura, významné stavby a v menší míře i hmotná kultura. Třetí kapitola přináší vhled do keramické produkce a výpovědi keramiky jako historického pramene pro poznání společenských a ekonomických proměn ve 13. století.

Dizertační práce Michala Zezuly úspěšně začleňuje aktuální výsledky archeologie středověkých měst do širšího historického poznání. Její atraktivnost je zvládnutě fascinující historií moravsko-slezského pomezí, kde můžeme sledovat proměny, k nimž docházelo na prahu vrcholného středověku napříč různými evropskými regiony, v téměř modelové podobě. Svědectví archeologických pramenů se přitom postupně stává úplnější, je doplňováno poznatky z dalších historických i přírodních věd, a předložený text je proto možno vnímat jako bilanci jedné významné a zároveň extrémně náročné výzkumné etapy.

III. Připomínky k disertační práci

Jádro textu tvoří tři kapitoly, které byly nebo v blízké době budou publikovány samostatně. I přes tento fakt dizertační práce představuje ucelený a logicky strukturovaný celek. Autorský podíl doktoranda je jasně definován a v předložené podobě textu je 100%.

IV. Případné dotazy k obhajobě

Nejsou.

V. Závěr

Dizertační práce pana Mgr. Michala Zezuly naplňuje všechny kladené požadavky, a proto ji jednoznačně **doporučuji** k obhajobě s předběžnou klasifikací **prospěl**.